I. megoldás. Legyen a kívánt háromszög ABC, ebben a $BC = a$ oldal, valamint az A csúcsból húzott $AA' = f_a$ szögfelező és $AA_0 = m_a$ magasság rendre egyenlő az adott három hosszúsággal. Legyen továbbá az A, B, C csúcsnál levő szög rendre α, β, γ.

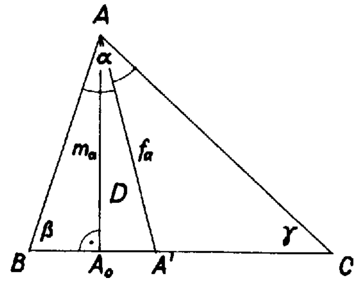

1. ábra

Egyelőre feltesszük, hogy $f_a > m_a$. Így az $AA'A_0 = D$ derékszögű háromszögnek három független alkatrészét ismerjük. Szögeit kifejezhetjük az $ABC\Delta$ szögeivel. A feltevés miatt az AB és AC oldalak hossza különböző, válasszuk a jelölést úgy, hogy $AB < AC$, így $\gamma < \beta$. Ekkor A' az A_0C szakaszon van, és $AA'A_0\sphericalangle = \gamma + \alpha/2 = \big[180° - (\beta - \gamma)\big]/2$, mint az $AA'C\Delta$ külső szöge, továbbá

$$A'AA_0\sphericalangle = 90° - AA'A_0 = \frac{1}{2}(\beta - \gamma).$$

Eszerint D megszerkesztésével ismertté vált az a oldal végpontjainál levő szögek különbsége, ill. a kiegészítő szögének a fele, és ezzel az észrevétellel feladatunkat visszavezettük az 1964. évi Arany Dániel kezdők versenye II. fordulójának 2. feladatára[1] ahol éppen a szóban forgó különbség került felhasználásra. – Mint láttuk, a feladatnak mindig van megoldása éspedig lényegében egy.

$f_a = m_a$ esetén az $ABCD\Delta$ szükségképpen egyenlő szárú, a szerkesztés alapfeladatnak tekinthető; $f_a < m_a$ esetén pedig nincs megoldás.

Varsányi Anikó (Budapest, Ságvári E. gyak. g. I. o. t.)

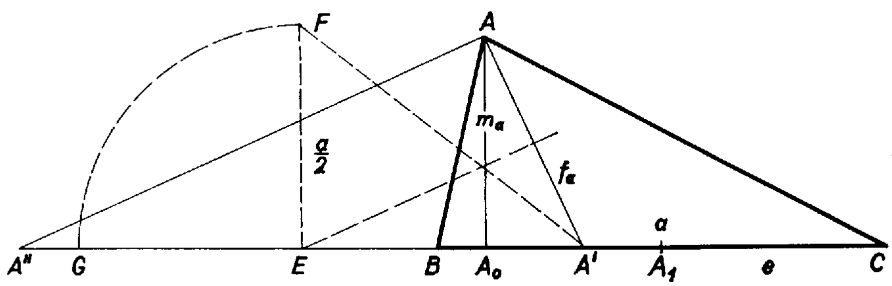

2. ábra

II. megoldás. Állítsunk merőlegest az I. megoldásbeli AA' szögfelezőre A-ban, messe ez az $A'A_0$ egyenest A''-ben. AA'' az $ABC\Delta$ A-nál levő külső szögének felezője, A'' a BC oldal B-n túli meghosszabbításán adódik. Ismeretes, hogy a belső szögfelező A' talppontja B-től és C-től mért távolságainak aránya egyenlő az $AB : AC$ aránnyal, és hasonlóan belátható, hogy a tétel A''-re is igaz. Így

$$\frac{BA'}{CA'} = \frac{BA}{CA} = \frac{BA''}{CA''}, \qquad BA' \cdot CA'' = BA'' \cdot CA'. \tag{1}$$

Ennek alapján kiszámíthatjuk és megszerkeszthetjük a $BA' = x$ szakaszt. Ugyanis $CA' = a - x$, $BA'' = A'A'' - x$, $CA'' = CB + BA'' = a + A'A'' - x$, és itt $A'A''$ kifejezhető az adatokkal: szerkesztésünk folytán az $A'A''A$ és $A'AA_0$ derékszögű háromszögekből

$$A'A'' = d = \frac{A'A^2}{A'A_0} = \frac{f_a^2}{\sqrt{f_a^2 - m_a^2}}.$$

Mindezeket (1)-be helyettesítve a szokásos rendezési lépésekkel

$$x^2 - (a + d)x + ad/2 = 0,$$

$$x = x_1 = \frac{1}{2}\left(a + d - \sqrt{a^2 + d^2}\right) = \frac{a}{2} + \frac{d}{2} - \sqrt{\left(\frac{a}{2}\right)^2 + \left(\frac{d}{2}\right)^2},$$

[1] A megoldást lásd K.M. L. 30 (1965) 2 – 3. o.,

ugyanis az egyenlet a-nál kisebb gyökére van szükségünk. (x_2 a CA'' szakasz hosszát adja, ugyanis a gyökök összege $a+d$, és így $x_2 = a + (d - x_1) = CB + BA'' = CA''$.)

A fentiekből a következő szerkesztés adódik. Egy e egyenes A_0 pontjában állított merőlegesre felmérjük az adott m_a magasságot, a végpont A: körívet írunk A körül a szögfelező f_a hosszával, mint sugárral, ennek e-vel való egyik metszéspontja A'. Megszerkesztjük AA' felező merőlegesét, ennek e-vel való metszéspontja E. Itt merőlegest állítunk e-re és rámérjük az adott a oldal felét, úgyszintén $A'E$-nek E-n túli meghosszabbítására is, a végpont F, ill. G. Az $A'F$ szakaszt G-ből E felé felmérve kapjuk B-t, és innen tovább a-t felmérve C-t.

Hely hiányában az olvasóra bízzuk a szerkesztés helyességének bizonyítását, – ami csupán annak megmutatásában áll, hogy AA' felezi a BAC szöget –, továbbá azét, hogy $f_a > m_a$ esetén mindig egy megoldás van.

Szentiványi Béla (Budapest, Rákóczi F. g. II. o. t.)

Megjegyzés. Az A' és A'' pontok B-től mért távolsága az osztásarányra idézett tételek alapján kifejezhető az oldalakkal: $A'B = ac/(b+c)$, $A''B = ac/(b-c)$. Ezekkel kifejezhetjük a BC oldal A_1 felezőpontjától mért $A'A_1 A''A_1$ távolságokat is: $A'A_1 = A_1B - A'B = a(b-c)/\big(2(b+c)\big)$, $A''A_1 = A''B + BA_1 = a(b+c)/\big(2(b-c)\big)$, ebből az $A_1A' \cdot A_1A'' = BC^2/4$ összefüggés adódik. Ennek alapján A_1 helyzetét határozhatjuk meg A'-höz és A''-höz képest a fenti eljáráshoz hasonlóan.

Bóta Károly (Budapest, Fazekas M. g. II. o. t.)